

Raport de evaluare externă de progres

Instituția organizatoare de studii universitare de doctorat (IOSUD): ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI

Școala Doctorală de Contabilitate

Domeniul de Studii Universitare de Doctorat: CONTABILITATE

I. Introducere¹

Prezentul Raport de evaluare externă a fost elaborat în cadrul procedurii **de evaluare intermediară (follow-up)**.

Comisia de evaluare intermediară a avut următoarea componență:

1. Prof. univ. dr. SIMINICĂ Marian Ilie - Universitatea din Craiova;
2. Student - CRIȘAN Mihai Ioan - Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca;
3. Mihaela Băjenaru - Expert din Direcția Asigurarea Calității, responsabil suport activitate a CPS – Științe economice II.

Domeniul de doctorat Contabilitate este gestionat de Școala Doctorală de Contabilitate. Acesta are o tradiție îndelungată în organizarea și desfășurarea studiilor doctorale în cadrul Academiei de Studii Economice din București, universitate de cercetare avansată și educație. Începând cu anul 1921 s-a acordat Universității dreptul de atribuire a titlului academic de „doctor în științe economice”. În anul 1997 ASE a fost acreditată ca Instituție Organizatoare de Doctorat (IOD), prin Ordin al Ministrului Educației Naționale, pentru opt programe de doctorat, inclusiv programul Contabilitate, iar în anul 2011 ASE este reacreditată ca Instituție Organizatoare de Studii Universitare de Doctorat – IOSUD pentru zece programe de doctorat, inclusiv Domeniul Contabilitate, menținându-și acreditarea ca urmare a evaluării ARACIS din anul 2021.

La finele anului universitar 2023-2024, cercetarea doctorală în cadrul Școlii Doctorale Contabilitate era coordonată de 33 de conducători de doctorat, dintre care 27 titulari cu grad didactic de profesor universitar doctor: Prof. univ. dr. Albu Cătălin Nicolae, Prof. univ. dr. Albu Nadia, Prof. univ. dr. Aleca Ofelia Ema, Prof. univ. dr. Caraiani Chirața, Prof. univ. dr. Curea Ștefania - Cristina, Prof. univ. dr. Dascălu Cornelia, Prof. univ. dr. Dragomir Voicu Dan, Prof. univ. dr. Dumitru Valentin Florentin, Prof. univ. dr. Duțescu Adriana, Prof. univ. dr. Ioanăș Corina, Prof. univ. dr. Ionașcu Ion, Prof. univ. dr. Ionașcu Mihaela, Prof. univ. dr. Ionescu Bogdan Ștefan, Prof. univ. dr. Ionescu-Feleagă Liliana, Prof. univ. dr. Jianu Ionel, Prof. univ. dr. Jianu Iulia, Prof. univ. dr. Lungu Camelia Iuliana, Prof. univ. dr. Mihai Florin, Prof. univ. dr. Nișulescu Ileana, Prof. univ. dr. Păunică Mihai, Prof. univ. dr. Petcu Monica Aureliana, Prof. univ. dr. Popa Adriana Florina, Prof. univ. dr. Sobolevschi David Maria Iulia, Prof. univ. dr. Stănilă Georgiana - Oana, Prof. univ. dr. Șendroi Cleopatra, Prof. univ. dr. Șerban Elena Claudia, Prof. univ. dr. Ștefănescu Aurelia; 2 titulari cu grad didactic de conferențiar universitar doctor: Conf. univ. dr. Sahlian Daniela Nicoleta, Conf. univ. dr. Vuță Mihai și 4 pensionari: Prof.

¹ De fiecare dată când este aplicabil, informațiile vor fi prezentate și în funcție de gen.

univ. dr. Morariu Ana, Prof. univ. dr. Popescu Gheorghe, Prof. univ. dr. Răileanu Vasile, Prof. univ. dr. Țurlea Eugeniu.

La finele anului universitar 2023-2024, în cadrul domeniului de studii universitare de doctorat CONTABILITATE, erau înmatriculați un număr total de 60 de studenți doctoranzi, dintre care 34 studenți-doctoranzi sunt beneficiari ai finanțării de la bugetul de stat. În cei patru ani universitari din perioada 2020-2024 au susținut tezele de doctorat un număr de 49 de studenți-doctoranzi, toți obținând titlul de doctor. În sesiunile de admitere (iulie și septembrie) din anul universitar 2024/2025 au fost înmatriculați în cadrul domeniului Contabilitate un număr de 14 de studenți-doctoranzi, din care 10 studenți-doctoranzi sunt beneficiari ai finanțării de la bugetul de stat.

II. Aprecieri asupra implementării recomandărilor formulate în cadrul REE

În cadrul acestui capitol, se va prezenta modul de implementare a recomandărilor, precum și concluzii asupra măsurii în care acestea au fost implementate.

Cu ocazia evaluării externe periodice a domeniului de studii universitare de doctorat Contabilitate, din cadrul ASE București, realizată în anul 2021 au fost identificați 2 indicatori parțial îndepliniți și au fost formulate 7 recomandări.

a. Indicatori parțial îndepliniți

1. Indicator *) A.1.3.2. Proporția studenților doctoranzi existenți în momentul evaluării, care beneficiază pentru minimum șase luni și de alte surse de finanțare decât finanțarea guvernamentală, prin burse acordate de persoane fizice sau juridice sau sunt susținuți financiar prin granturi de cercetare sau de dezvoltare instituțională / resurse umane, nu este mai mică de 20%.

Recomandări:

- Creșterea numărului de studenți doctoranzi implicați în proiecte cu sursă de finanțare, alta decât cea guvernamentală;
- Încheierea de parteneriate cu persoane fizice sau juridice în vederea obținerii unor burse pentru doctoranzi;
- Încurajarea studenților doctoranzi să participe cu propriile proiecte pentru accesarea de fonduri din surse de finanțare externă.

Constatări:

În perioada 2020-2024 studenții doctoranzi înmatriculați la Școala Doctorală Contabilitate care au beneficiat de finanțare guvernamentală au fost în număr de 40 de studenți-doctoranzi. În această perioadă, în cadrul facultății de Contabilitate și Informatică de Gestione din ASE s-au desfășurat 5 proiecte instituționale, care au inclus 10 poziții ocupate de studenții-doctoranzi (25%). Totodată, în perioada 2020-2024 au fost depuse 5 proiecte de cercetare în competițiile naționale și internaționale, care au inclus 10 poziții a fi ocupate de studenții doctoranzi și postdoctoranzi.

Granturi de cercetare sau de dezvoltare instituțională / resurse umane:

Proiecte instituționale, obținute prin concurs, finanțate de Academia de Studii Economice din București:

1. Creșterea nivelului de educație în domeniul contabilității pentru un viitor sustenabil.
Director de proiect: Ionescu-Feleagă L. Perioada: iunie-dec 2024: 2 studenți-doctoranzi implicați

2. Business simulation games - metodă educațională de creștere a angajamentului studenților de la contabilitate și audit în sustenabilitatea afacerilor, Director de proiect: Ionescu-Feleagă L. Perioada: iunie-dec 2023: 2 studenți-doctoranzi implicați
3. Impactul automatizării asupra evoluției sistemelor ERP în contextul profesiei contabile Director de proiect: Dumitru Valentin Florentin. Perioada: iunie-dec 2022: 2 studenți doctoranzi implicați
4. Studiu comparativ la nivelul UE al profesiei contabile. Avantaje sau limitări ale unei singure profesii. Director de proiect: Ionescu-Feleagă L. Perioada: iunie-dec 2021: 2 studenți-doctoranzi implicați
5. Guvernanța corporativă a entităților de stat din România. Director de proiect: Dragomir, Voicu Dan. Perioada: august 2019 – iunie 2020: 2 studenți-doctoranzi implicați.

Propuneri de proiecte în competiții naționale și internaționale:

1. În competiția MAPS: Multilateral Academic Projects - Second Swiss Contribution a fost depus proiectul F-RO-CH-2024-0236, intitulat ESG reporting quality in Europe, responsabil proiect pentru România, Albu Cătălin. Două poziții pentru studenții doctoranzi și post-doctoranzi.
2. În competiția PN-IV-P1-PCE-2023, finanțator UEFISCDI, a fost depus proiectul PNIV-P1-PCE2023-0633, intitulat The impact of the Corporate Sustainability Reporting Directive on education and businesses. Proiectul se află în evaluare. Director de proiect Ionescu-Feleagă L. Două poziții pentru studenții doctoranzi și post-doctoranzi.
3. În competiția PN-IV-P1-PCE-2023, finanțator UEFISCDI, a fost depus proiectul PNIV-P1-PCE-2023-0471, cu titlul Implementarea principiilor economiei circulare. Factori și rezultate ale modelelor sustenabile de afaceri în Uniunea Europeană. Director de proiect: Dragomir, Voicu Dan. Două poziții deschise pentru studenții doctoranzi și post-doctoranzi.
4. În competiția PN-III-P1-1.1-TE-2021, finanțator UEFISCDI, a fost depus proiectul: PN-III-P1-1.1-TE-2021-0084, cu titlul Legătura dintre guvernanța corporativă și strategia de mediu a organizațiilor din Uniunea Europeană. Director de proiect: Dragomir, Voicu Dan. O poziție deschisă pentru studenții doctoranzi.
5. În competiția PN-III-P4-ID-PCE-2020, finanțator UEFISCDI, a fost depus proiectul PN-III-P4-ID-PCE-2020-2378, cu titlul O nouă abordare a sustenabilității: Raportarea corporativă și procesul de decizie în perioada de pandemie. Director de proiect: Lungu Camelia Iuliana. Trei poziții deschise pentru studenții doctoranzi și post-doctoranzi.

2. Indicator *) A.1.3.3. *Cel puțin 10% din totalul sumelor aferente granturilor doctorale obținute de universitate prin contract instituțional și taxelor de școlarizare încasate de la studenții doctoranzi de la forma de învățământ cu taxă se utilizează pentru a deconta cheltuielile de formare profesională ale doctoranzilor (participarea la conferințe, școli de vară, cursuri, stagii în străinătate, publicare de articole de specialitate sau alte forme specifice de diseminare etc.).*

Recomandări:

- Elaborarea și implementarea unei Metodologii de alocare a resurselor financiare către doctoranzi pentru decontarea cheltuielile de formare profesională (participarea la conferințe, școli de vară, cursuri, stagii în străinătate, publicare de articole de specialitate sau alte forme specifice de diseminare etc.);
- Alocarea de resurse financiare suplimentare pentru decontarea cheltuielilor cu participarea doctoranzilor la conferințe științifice și publicarea de articole.

Constatări:

La nivelul Școlii Doctorale Contabilitate, din cadrul domeniului de studii universitare de doctorat CONTABILITATE, s-a continuat procesul de decontare a cheltuielilor de participare a doctoranzilor la conferințe internaționale desfășurate în țară sau străinătate și de decontare a mobilităților internaționale ale studenților-doctoranzi. Suplimentar, în ultima perioadă s-au realizat și decontări ale taxelor de publicare ale articolelor în reviste indexate WoS/Scopus. De asemenea, s-a avut în vedere majorarea plafonului de cheltuieli admise spre decontare pentru participare la conferințe internaționale și pentru decontarea taxelor de publicare a cercetărilor studenților-doctoranzi în reviste indexate WoS/Scopus.

Dintre studenții-doctoranzi înmatriculați în perioada 2020-2024, în cursul anului universitar 2023-2024, un număr de 34 de studenți au fost încadrați la forma finanțare de la buget și 12 studenți încadrați la forma de învățământ cu taxă. Totalul sumelor aferente granturilor doctorale obținute de universitate prin contract instituțional și taxelor de școlarizare primite pentru / încasate de la studenții doctoranzi în anul universitar 2023-2024 a fost de 1.072.500 lei.

În cursul anului universitar 2023-2024 au fost aprobate decontări pentru mobilități în valoare de 21.140 RON, pentru publicarea de articole în jurnale indexate Web of Science în valoare de 1.741,43 RON, pentru participări la conferințe internaționale în valoare de 34.673,92 RON, precum și o cotă-parte din alte finanțări alocate de ASE sau din fondurile Asociației pentru Educație și Cercetare în Contabilitate și Informatică de Gestiune – AECCIG pentru formarea profesională a doctoranzilor, precum:

- Resurse umane implicate în realizarea programelor de pregătire a studenților doctoranzi (ex. *Cursuri pentru dezvoltarea competențelor de cercetare, cu finanțare de la ASE - organizat de Facultatea CIG; Prelegere destinată studenților doctoranzi și tinerilor cercetători: From Draft to Publication: Secrets to Success in High Impact Journals. Activitate finanțată de UEFISCDI prin proiectul PN-IV-P2-2.2-MCT-2024-0062ș Workshop-uri pentru doctoranzi și tineri cercetători organizate în cadrul Conferinței internaționale AMIS*);
- Utilizarea licențelor pentru software-ul econometric;
- Acces la literatura științifică și de cercetare internațională;
- Resurse umane implicate în coordonarea științifică a studenților doctoranzi.

Astfel, finanțările alocate pentru a deconta cheltuielile de formare profesională ale doctoranzilor depășesc 10% din totalul sumelor aferente granturilor doctorale obținute de universitate prin contract instituțional și taxelor de școlarizare încasate de la studenții doctoranzi de la forma de învățământ cu taxă.

b. Recomandări

1. Indicatorul A1.2.2. Existența și utilizarea unui program informatic și dovezi ale utilizării sale pentru verificarea procentului de similitudine în toate tezele de doctorat.

Recomandări:

Se recomandă extinderea posibilităților studenților de a verifica fără costuri suplimentare, orice lucrare științifică, indiferent de stadiul de realizare a acesteia (working paper, review paper, lucrare finală, rapoarte de cercetare).

Constatări:

La nivelul IOSUD ASE, se organizează sesiuni de informare cu privire la procedura de verificare antiplagiat, în colaborare cu Direcția Managementul Cercetării și Inovării (DMCI) ASE. Prin intermediul conducătorilor de doctorat, lucrările de cercetare sau tezele de doctorat aflate în stadiu final se pot verifica în mod gratuit de către DMCI. Procedura de verificare

antiplagiat se aplică tuturor tezelor de doctorat, cărților și articolelor ce sunt susținute/publicate în ASE, în mod gratuit, rezultatele verificărilor antiplagiat fiind evidențiate în atestatele privind raportul de similitudine.

2. Indicatorul A1.3.1. Existența cel puțin a unui grant de cercetare sau de dezvoltare instituțională/resurse umane în implementare la momentul depunerii dosarului de evaluare internă, pentru domeniul de studii universitare de doctorat analizat, sau existența, la nivelul domeniului, a cel puțin 2 granturi de cercetare sau de dezvoltare instituțională/resurse umane obținute de conducătorii de doctorat din domeniul evaluat în ultimii 5 ani. Granturile abordează teme relevante pentru domeniul respectiv și, de regulă, se desfășoară cu implicarea studenților doctoranzi.

Recomandări:

Se recomandă intensificarea eforturilor conducătorilor de doctorat de a aplica pentru obținerea finanțării prin granturi de cercetare sau de dezvoltare instituțională / resurse umane, dezvoltarea unei strategii la nivelul domeniului de studii de doctorat Contabilitate care să implice și studenții doctoranzi pentru a dezvolta tinere echipe de cercetare, perspective pentru studii postdoctorale, dezvoltarea unor echipe de cercetare exploratorie sau chiar de frontieră.

Constatări:

La nivelul SD Contabilitate, au fost implementate 5 granturi de cercetare sau de dezvoltare instituțională/resurse umane. Din echipele de cercetare ale acestor proiecte, au făcut parte, atât conducătorii de doctorat, cât și doctoranzi și post-doctoranzi ai SD Contabilitate. Totodată, eforturile conducătorilor de doctorat din SD Contabilitate au vizat aplicarea unor propuneri de proiecte cu finanțare națională și internațională, în care au implicat și cercetători post-doctorali și au deschis locuri pentru studenții-doctoranzi.

SD Contabilitate, în vederea dezvoltării strategii la nivelul domeniului de studii de doctorat Contabilitate, și-a intensificat activitatea de a implica studenții-doctoranzi în echipe de cercetare prin promovarea cercetării în echipă, prezentarea lucrărilor științifice și oferirea de peer-feedback, facilitate de organizarea unor minitrack-uri focusate pe cercetările doctorale și post-doctorale, în cadrul unor conferințe internaționale (AMIS 2020-2023; ICBE 2020-2024; ICESS 2020 – 2024; ECMLG 2024). Mai mult, au fost deschise oportunități pentru studenții-doctoranzi dar și pentru studenții de la master, viitori candidați la studiile doctorale, de a participa în calitate de voluntari la organizarea Congresului Asociației Europene de Contabilitate (EAA – European Accounting Association) având posibilitatea de dezbate cercetările proprii cu studenți-doctoranzi internaționali și de a audia prezentările acestora în cadrul PhD Forum. Congresul EAA2024 a fost organizat în mai 2024, de către o echipă de profesori ai Facultății de Contabilitate și Informatică de Gestiune, parte dintre aceștia fiind conducători de doctorat, membri în comisiile de îndrumare și integritate academică și cercetători post-doctorali din cadrul SD Contabilitate.

3. Indicatorul A2.1.1. Spațiile și dotarea materială a școlii doctorale permit realizarea activităților de cercetare, în domeniul evaluat, în acord cu misiunea și obiectivele asumate (calculatoare, software specific, aparatură, echipamente de laborator, bibliotecă, acces la baze de date internaționale etc.). Infrastructura de cercetare și oferta de servicii de cercetare sunt prezentate public prin intermediul unei platforme de profil. Se va evidenția, în mod distinct, infrastructura de cercetare descrisă mai sus, achiziționată și dezvoltată în ultimii 5 ani.

Recomandări:

Luarea în considerare a perspectivei de angajare personal specializat pentru activitatea

de cercetare, inclusiv angajare de asistenți de cercetare din domeniul de doctorat Contabilitate în cadrul centrului de cercetare.

Constatări:

În statele de funcții al departamentelor din cadrul Facultății de Contabilitate și Informatică de Gestiune sunt create anual posturi de asistent de cercetare. În momentul actual doi dintre studenți -doctoranzi ai SD Contabilitate sunt încadrați ca asistenți de cercetare.

4. Indicatorul B3.2.1. Numărul de teze de doctorat alocate unui anumit referent provenind de la o instituție de învățământ superior, alta decât IOSUD evaluată, nu trebuie să depășească două (2) pentru tezele coordonate de același conducător de doctorat, într-un an.

Recomandări:

Invitarea în comisii de susținere a specialiștilor de la universități din străinătate cu încadrarea în numărul de maxim 2 pe an și pe îndrumător.

Constatări:

Pentru tezele de doctorat susținute în cadrul domeniului Contabilitate, au fost invitați referenți științifici externi, și din alte centre universitare în afară de București (Iași, Cluj, Timișoara, Craiova, Constanța, Suceava, Alba-Iulia, Oradea etc.). De asemenea, au participat și cadre didactice afiliate unor instituții de învățământ superior din străinătate.

5. Indicatorul C2.2.2. Fiecare student doctorand are acces, la cerere, la un sistem electronic de verificare a gradului de similitudine cu alte creații științifice sau artistice existente.

Recomandări:

Se recomandă acordarea accesului gratuit al studenților doctoranzi la sistemul informatic pentru verificarea procentului de similitudine pentru toate lucrările sau proiectele științifice.

Constatări:

Prin intermediul conducătorilor de doctorat, lucrările de cercetare sau tezele de doctorat aflate în stadiu final se pot verifica în mod gratuit de către DMCI.

6. Indicatorul C3.1.2. În cadrul domeniului de studii evaluat este sprijinită, inclusiv financiar, organizarea unor doctorate în cotelă internațională, respectiv invitarea unor experți de prim rang care să susțină cursuri / prelegeri pentru studenții doctoranzi.

Recomandări:

Sprijinirea de către IOSUD-ASE a organizării unor doctorate în cotelă internațională.

Constatări:

Conform informațiilor din Raportul de progres, conducători de doctorat afiliați Școlii Doctorale Contabilitate au avut discuții cu profesori conducători de doctorat de la universități din străinătate. Există asigurate condiții pentru demararea în viitorul apropiat a unor doctorate în cotelă internațională.

7. Indicatorul C3.1.3. Internaționalizarea activităților din cadrul studiilor doctorale este susținută prin măsuri concrete (de exemplu, participarea la târguri educaționale pentru atragerea de studenți doctoranzi internaționali; includerea experților internaționali în comisii de îndrumare sau de susținere a tezelor de doctorat etc.).

Recomandări:

Includerea unor experți internaționali în comisii de îndrumare sau de susținere a tezelor de doctorat.

Constatări:

Internaționalizarea activităților din cadrul domeniului Contabilitate este susținută prin participarea la târguri educaționale pentru atragerea de studenți-doctoranzi internaționali și prin încheierea de parteneriate/colaborări cu universități de prestigiu. De asemenea, au fost invitați experți internaționali să susțină cursuri/prelegeri pentru studenții doctoranzi ai domeniului Contabilitate. În plus, la nivelul ASE au fost semnate noi acorduri Erasmus+ sau au fost extinse acordurile anterioare pentru a include și nivelul 3, studiile doctorale, cu mai multe universități din UE sau din alte regiuni (Israel, Georgia).

III. Concluzii și recomandări

Se formulează concluzii generale cu privire la schimbările substanțiale produse de la ultimul REE și la implementarea recomandărilor.

Nr. crt.	Indicator de performanță	Recomandare	Implementarea recomandărilor
1.	A1.2.2	Se recomandă extinderea posibilităților studenților de a verifica fără costuri suplimentare, orice lucrare științifică, indiferent de stadiul de realizare a acesteia (working paper, review paper, lucrare finală, rapoarte de cercetare).	Implementată
2.	A1.3.1	Se recomandă intensificarea eforturilor conducătorilor de doctorat de a aplica pentru obținerea finanțării prin granturi de cercetare sau de dezvoltare instituțională / resurse umane, dezvoltarea unei strategii la nivelul domeniului de studii de doctorat Contabilitate care să implice și studenții doctoranzi pentru a dezvolta tinere echipe de cercetare, perspective pentru studii postdoctorale, dezvoltarea unor echipe de cercetare exploratorie sau chiar de frontieră.	Implementată
3.	A1.3.2	<ul style="list-style-type: none"> - Creșterea numărului de studenți doctoranzi implicați în proiecte cu sursă de finanțare, alta decât cea guvernamentală; - Încheierea de parteneriate cu persoane fizice sau juridice în vederea obținerii unor burse pentru doctoranzi; - Încurajarea studenților doctoranzi să participe cu propriile proiecte pentru accesarea de fonduri din surse de finanțare externă. 	Implementată
4.	A1.3.3	- Elaborarea și implementarea unei Metodologii de alocare a resurselor financiare către doctoranzi pentru decontarea cheltuielilor de formare profesională (participarea la conferințe, școli de vară, cursuri, stagii în străinătate, publicare de articole de specialitate sau alte forme specifice de diseminare etc.);	Implementată

		- Alocarea de resurse financiare suplimentare pentru decontarea cheltuielilor cu participarea doctoranzilor la conferințe științifice și publicarea de articole.	
5.	A2.1.1	Luarea în considerare a perspectivei de angajare personal specializat pentru activitatea de cercetare, inclusiv angajare de asistenți de cercetare din domeniul de doctorat Contabilitate în cadrul centrului de cercetare.	Implementată
6.	B3.2.1	Invitarea în comisii de susținere a specialiștilor de la universități din străinătate cu încadrarea în numărul de maxim 2 pe an și pe îndrumător.	Implementată
7.	C2.2.2	Se recomandă acordarea accesului gratuit al studenților doctoranzi la sistemul informatic pentru verificarea procentului de similitudine pentru toate lucrările sau proiectele științifice.	Implementată
8.	C3.1.2	Sprrijinirea de către IOSUD-ASE a organizării unor doctorate în cotelă internațională.	Implementată
9.	C3.1.3	Includerea unor experți internaționali în comisii de îndrumare sau de susținere a tezelor de doctorat.	Implementată

Comisia de evaluare intermediară

1. Prof. univ. dr. SIMINICĂ Marian Ilie
2. Student - CRIȘAN Mihai Ioan
3. BĂJENARU Mihaela